

## Osallistuva budjetointi

Elinvoimalautakunta 30.06.2026 § 27  
192/02.02.00/2026

Valmistelija/lisätiedot Kunnanjohtaja

Kesäkuussa 2017 voimaan tullut kuntalain pykälä 22 § kannustaa osallistuvan budjetoinnin soveltamiseen. Pykälässä sanotaan, että asukkaiden osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun.

Osallistuva budjetointi tarkoittaa talouden ja demokratian yhdistämistä. Asukkaat otetaan siinä mukaan pohtimaan ja myös päättämään siitä, mihin taloudelliset resurssit käytetään. Miten kevyen liikenteen väylät, viheralueet ja liikuntapaikat toteutetaan? Mihin koulut ja päiväkodit sijoitetaan? Vaikka valtuusto päättääkin kuntatalouden isoista linjoista ja kokonaisuuksista, kuntalaisia kannattaa kuunnella. Tuloksena voi olla osuvampia palveluja ja tyytyväisempiä asukkaita.

Osallistuva budjetointi on myös talouden, demokratian ja käytännön tekemisen yhdistämistä. Asukkaiden kanssa voidaan pohtia, mistä löydetään resursseja toteuttaa sellaisia yhteisesti tärkeiksi koettuja asioita, joihin kunnan omat resurssit eivät yksinään riitä. Tässä tarvitaan kunnissa uudenlaisia toimintatapoja ja keskustelevaa toimintakulttuuria.

Osallistuvaa budjetointia voidaan käyttää monissa erilaisissa tilanteissa, monenlaisten tarpeiden ja ongelmien ratkaisemisessa. Sitä voidaan hyödyntää, kun suunnitellaan ja tehdään päätöksiä esimerkiksi investoinneista tai palveluista.

Osallistuva budjetointi on

- demokraattinen prosessi: se on avointa keskustelua, vuoropuhelua ja intressien yhteensovittamista sekä yhteistyötä asukkaiden, ryhmien ja organisaatioiden kesken. Osallistuvaan budjetointiin kuuluu budjetin avoimuus ja talousasioiden ymmärrettävä esittäminen.
- keskustelua rahasta ja resursseista, myös niukkuudesta. Se on kompromissien ja ratkaisujen etsimistä yhdessä, todellisten tarpeiden tunnistamista.
- vaikeiden ongelmien ratkaisemista yhdessä. Se on keskustelua arvoalinnoista.
- uudenlainen tapa ajatella ja suhtautua yhteisten verovarojen käytön suunnitteluun. Hallinto ja poliitikot ottavat asukkaat aidosti mukaan suunnittelemaan ja päättämään asioista.
- keino parantaa valmistelun ja päätöksenteon laatua ja avoimuutta sekä vahvistaa kansalaisten osallisuutta ja luottamusta hallintoa ja päätöksentekoa kohtaan.
- keino motivoida asukkaita osallistumaan ja ottamaan myös itse vastuuta.

Esittelijä Kunnanjohtaja Toni Leppänen

Päätösehdotus

Elinvoimalautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että

- 1) valtuusto varaa vuoden 2027 talousarvioon 10.000 euroa osallistuvaan budjetointiin
- 2) valtuuttaa elinvoimalautakunnan valmistelevaan osallistuvan budjetoinnin toteutustavan sekä tekemään lopulliset päätökset osallistuvan budjetoinnin kohteista

Päätös

Elinvoimalautakunta hyväksyi ehdotuksen keskustelun jälkeen.

Jakelu

Kunnanhallitus  
Elinvoimapäälikkö  
Hallintojohtaja